

UJVIDÉKI HIRLAP.

POLITIKAI ÉS VEGYESTARTALMU LAP.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.
Előfizetés: egész évre 8 frt, félévre 4 frt, negyedévre 2 frt.
Egyes szám ára 10 kr.
Kapható Herger Ágoston könyvkereskedésében.

Felelős szerkesztő:
dr. Nemes Sándor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Erzsébet tér 6-ik sz.
-> Kéziratok vissza nem küldetnek <-
Hirdetések díjszabály szerint.

Muszájközgyűlés.

„Azt pedig közgyűlés elé kell vinni, ha csak a törvényhatóság autonóm jogkörét sérteni nem akarjuk, pedig ezt semmi körülmény közt meg nem engedhetem. De meg azután az ország közvéleményét is keressük, s nagyon érdekel bennünket, hogy miként vélekedik a legkevertebb nemzetiségű város, Ujvidék.“

Ilyen formán szólhatott az utasítás, melyet Hieronymi belügyminiszter épen ma egy hete a nála jelentkező dr. Flatt Viktor főispánnak kiadott.

Bizonyos azonban az, hogy a miniszter rosszalását fejezte ki emiatt, hogy Budapest főváros és Zemplénmegye átirata Ujvidéken agyontitkoltatik.

S bizonyos az is, hogy ennek folytán a budapesti gyorsvonat a hazatért főispánnal nekünk azt az örvendetes kilátást is meghozta, hogy törvényhatósági közgyűlésen nézhetünk a szeme közé annak a két átiratnak, illetve a szönyegre kerülő egyházpoltikai kérdésnek, a mely elől mint a mumus elől bujdosolt eddig erélyes főispánunk.

Hej, mert irányadó a főispáni felfogás s még a jogsértésnek is meg tudja adni a törvényesség színét, de mégis irányadóbb s ellentmondást nem tűrő parancs egy miniszter akarata, s még a

főispáni tekintélynek is meg kell előtte hajolnia.

Most pedig kíváncsiak vagyunk a legközelebb lefolyandó közgyűlésre.

Hieronymi mondta: a közvéleményt kelteni lehet, s kelteni kell, s ez irányban a főispáni kar hivatott közrehatni.

Hogy állunk mi? Tétetett-e nálunk valami a közvélemény felkeltésére? Semmi, de semmi!

Nemcsak, hanem a tétovázó, habozó, titkolódzó magatartás felkeltett egy ellenmozgalmat, mely az általános óhajt, érdeket, a közvéleményt elnyomni, elhallgatni igyekezett.

Mikor az egyházpoltikai kérdések szerte az országban mindenféle vita alá kerültek; mikor még az volt az általános meggyőződés, hogy ezen kérdéseknek a kormány terve szerinti megoldása igazi hazafias, nemzeti szellemű culturalis szükséglet: akkor még nálunk is ez volt az általános felfogás, ez volt a közvélemény.

Mikor még a nemzetiségek is pusztán culturalis kérdésnek tekintették e nagyfontosságú reformtörekvéseket, akkor még a mi szerbjeink is szükségszerűnek találták azokat.

Nem régiben csak néhány héttel ezelőtt a közvélemény nálunk is sanctionálta e reformtörekvéseket, sőt örömmel üdvözölte azokat.

lami sugdolózni, nem hallható hangon kiabálni: nézd csak! Látod?... Ez az! Ó az! A te rózsaszínű ködben úszó álomképed!... Megismered?

Megismertem!

Leirjam őt? Képtelenség! Fürtjeinek hullámaival mihez hasonlítsam? Hol van az a magas égbolt, az a végtelen, beláthatatlan azúr mélység, a melylyel a buzavirág kék szemeit összevessem? Hol található a Venusz akit arezra, hol Diána kit alakra ő melléje állíthatnék. Van-e olyan isten erő a világon, a mely képes úgy lekötni? Hogyha beszédre nyílik meg korallajka: az aeolok húrja képes úgy igézni? Hát ha kaczag! Óh ha kaczag, valjon akkor az ég nyílik-e meg, és az angyalok kara száll le hozzánk földöntúli boldogságról énekelni, vagy sphérák köbe életet varázsló lágy zenéje ringat-e el tündér álomba, vagy ébreszt fel tündér valóságba, a hol ébrenlétben álmodunk a paradicsom mezeiről? Lefessem-e? Leirjam-e?

Képtelenség!

Azóta történt a főrendiházi kirohás; azóta indult meg a katolikus egyház ellentálló mozgalma, s azóta száll sikra vele a nemzetiségi velleítés.

S bizon nem tudjuk mi sorsa lesz a reform kérdéseknek a mi közgyűlésünkön.

A vélemények többsége nálunk még mindig e kérdések mellett találkozik ugyan, de már jó részben el vannak hallgattatva.

Ki az oka ennek? Nagyon könnyű feleletet adni.

De még újból meg lehet szólaltatni a véleményeket. Ki teheti ezt meg? Erre is könnyű megfelelni.

Majd meglátjuk a közgyűlésen! Megtették-e kötelességüket.

A kecskeméti értekezés.

Alább közöljük a kecskeméti függetlenségi és 48-as párt meghívóját, s az ennek folytán egybegyűlendő értekezés részletes programját.

Annak idején elmondtuk a tervbe vett országos értekezletre vonatkozó nézetünket.

Kifejtettük, hogy a magunk nézete szerint ezen értekezés nem fogja elérhetni azt a célt, amelyet kitűzött, hogy t. i. megállapíttassék a helyes működés;

Támolyogtam hazafelé! Nem tudom, hogy mi bajom volt. Soha eddig nem éreztem: valami megmérhetetlen teher sulya nehezült rám. Beszélni sem voltam képes, gondolkodni se tudtam. Minden érzék, minden ideg cserben hagyott. Nem hallottam semmit csak egy égből jövő kacajhangot. Nem is láttam, csak azt a megszokott képet abban a rózsaszínű ködben, csak hogy most már világosabban, tisztábban, mint eddig. Minden egyes gondolatom rá irányult; a mi fény a külvilágból szemeimen át sugárzott, mind csak őtet, egyedül csak őt tükrözte vissza. Mintha ott lett volna mindig közvetlen a közelemben. Kitártam a karjaimat, hogy keblemre szoríthassam, akkor eltűnt: és én sirtam, mint a gyermek. Sehol sem volt maradásom. Hogyha ültem, messziről intett hogy jöjtek, hogyha mentem, odaült a székemre és hívott, hogy üljek mellé. Aludni hogy birtam volna? De minek is? Hogy álmodjak? Ébren nem tettem-e szintén? Hogy ő tőle szabaduljak? Inkább adtam volna oda

Az Ujvidéki Hirlap tárczája

Kolozsvári szőke kis lány...

(Papirfoszlányok)

Irta: Kriszthaber Mór.

Tudom, hogy így volt, pedig nem is láttam. Megunta Kolozsvárt: kiálthatatlanok voltak az udvarlók, semmi újat nem tudtak mondani. Mindig a haját, a szemeit, a lábcskáját dicsérték. Hát ott hagyta őket és eljött Ujvidékre kivetni a hálót. Kint voltam az állomásnál, mikor megérkezett, csak úgy véletlenül, nem tudtam hogy megjön, nem is ismertem, nem is láttam sohasem, nem is hallottam felőle. Hanem álmodtam róla szokszor sokat. Mióta ébren is tudok álmodni, sokszor láttam rózsaszínű ábrándködben egy szőke lányt. Csak úgy, mint mikor az ember nyári napon egy pillangót lát az illatos kék légben feje felett ellibegni.

Sohse láttam, s mikor kiszállt: én abban a pillanatban megismertem; úgy megdobbart rá a szívem, úgy elkezdett a keblemben va-

irány, s irányadó vélemény mondassék ki arra, hogy a kormányval s ennek javaslataival szemben az orsz. függetlenségi és 48-as párt milyen magatartást tanúsítson.

Kifejtettük azt is, hogy egy irányban mégis szívesen látjuk ezt az országos mozgalmat. Szívesen látjuk benne az alkalmat, amelyen a különböző utratértek saját nézeteiket egymással szemben kifejtethetik, egymáshoz közeledhetnek, s ilyen békés uton esetleg a sajnálatos szakadásnak végét vethetik.

Azóta azonban a helyzet teljesen megváltozott.

A pártkörben maradottak támaszkodva Kossuth Lajos levelére fennen hirdetik, hogy ők azok, kik a helyes uton haladnak, s bizon a legbölcsebb magyar helyeslésénél authenticusabb kritikát, magasabb forumot nem ismernek el. Anynyira, hogy ebből folyólag az értekezlet megtartását szükségtelennek declarálták, sőt anathematá mondanak arra, ki a kecskeméti országos értekezleten megjelenék.

Eötvös Károly s hivei ellenben kimondták, hogy ők az értekezletre el fognak menni, valamiként hogy a kecskeméti elhatározták, hogy az értekezletet megtartják.

Már most ily körülmények között mi fog történni az értekezleten?

A kibékülés, az ellentétek összeegyeztetése semmi körülmény között nem sikerülhet. Hiszen a függetlenségi és 48-as párt országos értekezleté nem alakulhat, mert a pártkörben maradottak, s túlnyomó számú hiveik ott meg sem fognak jelenni.

Bármit mondjon is ki határozatilag

életemet, mintsem ezt a rózsaszínű, láthatlan kísértetet.

Kolozsvári szöke kis lány! Bizon inkább életemet!

Találkoztam vele künn a sétatéren. El is mentem ötször... hatszor... tizszer... százszor mellette. Szerencse, hogy nyelvem le volt bilincselve, szerencse, hogy nem is tudtam önmagamról. Nem tudom mit tettem volna! Katonák is álltak ott a sétatéren. Hangszer is volt a kezökben. Azt mondják, hogy gyönyörű szép darabokat adtak elő. Én nem tudom: nem hallottam a zenéből egy hangot sem. Nekem minden idegszálom, egész lelkem a szememben összpontosult: én Őt néztem. Azt hiszem, hogy zeneértő. Megláttam a vonásain, kiolvastam a szeméből, hogy élvezzi a művészetet. De még mást is kiolvastam: nem lehet az, hogy ő csak az élettelen zeneszerek hangját értse, nem lehet az, hogy ő a szív ezerhangú csengő-bongó zenéjét is meg ne értse. Oh de ki az, aki azt az ezerhurú zeneesközt először megszólaltassa? Hol van az a szemsugár, a melynek lövelése a húrokat legelőször megpendítse. Oh háthogyha én volnék az, aki ebben az isteni élvezetben részesülnék! Oh hogyha az én lehetnék, nem bánom, ha összeroskadok is alatta. Egészen betegje lettem már ennek a gondolatnak.

Kolozsvári szöke kis lány! Bizon betegje vagyok ennek az egyetlen gondolatnak!

az értekezlet, bármily üdvöset, javasat és követendőt állapítsanak is meg, azt általános országos értekezlet határozatának elfogadni nem fogják.

Sőt téve az esetet, hogy az értekezlet Eötvös s hivei kilépését helyeselné, a pártkörben maradtak azt perhorrescálni fogják, s avval szemben Kossuth Lajos levelével fognak előállani.

Feltéve pedig azt az esetet, hogy az értekezlet a kilépést helyteleníté: Eötvös s társai a határozat előtt nem fognak meghajolni, ha már ezt Kossuth Lajos levelére meg nem teszik.

Nézetünk szerint az értekezlet már czéltalan, nemcsak, hanem esetleg káros is.

Bizonyos, hogy a kibékülés lehetetlen, de annál inkább lehetséges, hogy az ellentétek még jobban kiélesednek. Elöttünk van a fővárosi értekezlet példája.

Pedig legfőbb legyen most elöttünk a kibékülés. S van reményünk, erős a hitünk, hogy mindkét rész megfogja tenni a magáét abban az irányban, hogy az őszi ülésszak, ismét egy egyesült tömör függetlenségi és 48-as pártot találjon.

Vettük a következő meghívót:

A kecskeméti függetlenségi és 48-as párt halaszthatatlan szükségnek ismervén fel az országos szervezkedést, valamint a függetlenségi és 48-as párthoz tartozó egyes elvtársak, körök, egyesületek és választókerületek között is, nagy elveinkből folyó, elválaszthatlan és szilárd testvéri kapocs létesítését, elhatározta,

Táncolni is láttam minap. Én is ott voltam a tánczon, mint a bolygók is ott vannak mindenkor a napjok körül. De csak néztem. Táncolni nem voltam képes. Hiszen lélegzetet is alig vehettem már több nap óta. Ugy megszükkült a mellkasom, nem tudom, hogy mitől lehet. Különösen baloldalon úgy szoritja, fojtogatja valami, hogy majd megpattan. Nyilván jó van így is. Talán nem is kell levegő, ha őt látom. Beszélni akartam vele, mindenáron megismerni. Nem lett volna nehéz dollog: mindenkivel megismerkedett, mert mindenki tánczolt vele. Csak én ültem mozdulatlanul, azt is elfelejtettem, hogy élek. Sokszor akartam felugrani, odarohanni hozzája, térdre esni, megmondani, hogy szeretem, imádkozni, hogy szeressen. De le voltam bilincselve, nem mozdultam. Rám is nézett olykor-olykor buzavirág kék szemével, mintha sajnálkozott volna: szegény fiú, vajon miért olyan sápadt.

Elmult már a multság is. Elmentek mind a vendégek. Ő is elment. A lámpákat oltogatták, ekkor ébredtem fel kissé! Hazamentem. Hívős nyári éjszaka volt: a csipkedő éji szellő némiképp kijózanított irtozatos szív-mámoromból. Otthon leültem és irtam. Nem irhattam csak egy pár szót, elküldöm majd neki postán. Im ezt irtam: beakadtam hálójába, ha ki nem vesz, belehalok.

Kolozsvári szöke kis lány! Bizon mondom belehalok.

hogy Kecskeméten, 1893. évi június hó 25-ik napján országos pártértekezletet tart, melyre a kecskeméti függetlenségi és 48-as párt nevében ezenel van szerencsénk tisztelettel meghívni. Kecskeméten, 1893. május hó 31-én. Szappanos István ügyvéd, pártelnök. Sztk. Tóth Márton ügyvéd, pártjegyző. Mivel az érkező vendégek elszállásolásáról gondoskodni kívánunk, kérjük úgy az egyedül jövő párttagokat, valamint a körök, egyesületek és kerületek képviselőiben megjelenő küldöttségeket, hogy jövetelüket, nevük és társadalmi állásuk pontos megjelölésével, Szappanos István pártelnök úrnál Kecskeméten június 20-ig mulhatlanul bejelenteni sziveskedjenek.

Az országos értekezlet tárgysorozata. 1. Az országos értekezletre egybegyűlteket üdvözlő Szappanos István. 2. Az országos értekezlet megalakulása. Elnök és jegyzők választása az értekezlet tartamára. 3. Elnöki megnyitó beszéd. 4. A függetlenségi és 48-as párt országos programjának felolvasása, és e tárgyban országos párthatározat. Előadó: Kovács István. 5. Az országos értekezlet általános céljának ismertetése. Előadó: Gulácsy Gyula. 6. Az országos szervezkedés kérdése. Előadó: Nagy Imre. 7. Indítványok.* 8. A legközelebb tartandó országos értekezlet idejének és helyének megállapítása. 9. Kossuth Lajos hazánk nagy fiának üdvözlése. 10. Elnöki zárbeszéd.

Az országos pártértekezlet alkalomával tartandó ünnepélyek sorrendje. 1. A délelőtt félkilencz órakor érkező vendégek ünnepélyes fogadtatása a vasuti állomáson. 2. Diszbandérium kísérete mellett bevonulás a függetlenségi és 48-as párt helyiségébe. 3. Kölesönös bemutatás és ismerkedés. 4. Kecskemét város felső-kerületének országgyűlési képviselője dr. Horváth Ádám úr beszámoló beszédének meghallgatása délelőtt 10 órakor. 5. Társasbéd $\frac{1}{2}$ órakor a Körmöczy-féle vendéglő helyiségeiben. Egy teríték ára 1 frt 50 kr. 6. Kivonulás a városi műkertbe délután 2 órakor az értekezlet megtartására. 7. Az értekezlet ünnepélyes megnyitása. 8. Társasvacsora. 9. Tánczvigalom. Június 24-ikének reggeli 8 órájától kezdve június 25-ikének déli 12 órájáig minden vonatnál nemzeti színű jelvényekkel ellátott rendező-bizottsági tagok várják az érkező vendégeket.

Gabnapiacz rendezése. Hétfőn délután Schreiber főkapitány a gabonapiacz szabályozása tárgyában a helybeli nagyobb gabonakereskedők s malomtulajdonosok köréből enquettet hívott egybe. Okot erre az szolgáltattott, hogy Fischer Bernát és Freund Lajos gabonakereskedők megszüntetni kérték a tavaly meghozott azon határozatot, melynél fogva a kapumagtárak előtt való bevásárlás megtiltatott. Az

* Az országos értekezlet elé szánt indítványok legalább 3 nappal az értekezlet előtt a kecskeméti függetlenségi és 48-as párt elnökségéhez küldendők be, hogy a kiküldött bizottság annak napirendre tűzése fölött határozhasson.

értekezlet azonban a tavalyi rendtartás mellett maradt ugyan, de kimondotta, hogy a gabnapiacz rendtartásának szabályrendeleti uton való rendezése most már elodázhatlanul szükséges. Ehhez képest egy szabályrendeleti javaslatot ki is dolgozott, mely a törvényhatósági közgyűlés elé fog terjesztetni. Jobbára a tavaly meg hozott intézkedések hagyattak meg egyes intézkedések kivételével. Így például a kiszácsi és rézműves utczában való piacot megszüntetni javallják, a piaci időt a nyári hónapokban reggeli 5-től esti 7 óráig szakadatlanul folyini ajánlják és ezen felül követelik, hogy csak kifogástalan jellemű alkuszoknak engedélyeztessék a bevásárlás.

Fordulat az egyházpoltikában. Bécsből táviratozzák a Magy. Hirlapnak: Beavatott körökben el van terjedve, hogy az egyházpoltikai reformok megoldása, bármit beszéljenek is, egyáltalán nem következik be közel jövőben. Az egyházpoltikai differenciák, melyeknek káros következményeitől még a Wekerle kabinet megalakításánál tartottak, a legjobb és legcélszerűbb eszköznek bizonyult arra, hogy az ország különböző társadalmi rétegeiben, felekezeteiben és pártjaiban az egyesülés és egyetértés lehetősége beláthatatlan időkre kizárassék. Ez által akár az alkotmányos jogok gyarapítására, akár a nemzeti aspirációk megvalósítására irányuló minden egyesülés eleve lehetetlenné tétetik. A szabadelvű párt szét zülött volta, a függetlenségi pártban beállott és valódi káröröm és guny kacaj tárgyát képező nyílt szakadás megezőfolthatatlan bizonyítékul szolgál e feltevés helyessége mellett. Sem erős öntudatos kormányok, sem élet- és akcióképes pártok Magyarországon hosszú időre nem képzelhetők. És így az ország kormányzata, politikai és állami fejlődése teljesen ki van szolgáltatva az udvar és a közös kormány korlátokat alig ismerő elbizakodottságának.

Bács-Bodrogh megyei kör.

A Budapesten lakó bács-bodrogh megyeiek a bácskai egyetemi hallgatókkal egyesülten f. hó 7-én alakították meg véglegesen a „Bács-Bodrogh megyei kört.” A közgyűlésen mintegy kétszáz érdekelte vett részt, még pedig valóság és nemzeti különbség nélkül. Az elnöki állásra a Budapesten tartozkodó bácskaiak részéről, dr. Vincze Károly, az egyetemi hallgatók részéről pedig Parcsetch László, a néhai ujvidéki főispán fia voltak jelölve. A választás mindkét párt élénk érdeklődése s küzdelme közepette ment végbe s kivált az egyetemi polgárok fejtettek ki nagy akciójt jelöltjük érdekében. Mintha csak valami bácskai vehemensebb képviselő választással állottunk volna szemben. Kortes tollakkal, jelvényekkel, ellátva, s a fővárosba szerte feltűnést keltve korteskedtek jelöltjük mellett. Buzgolkodásuk sikerre is vezetett, a mennyiben Parcsetch László 24 szótöbbséggel elnökké lett megvá-

lasztva. A többi tisztviselők következőkép alakultak meg:

Alnökök: Vojnovics Vladen, Dr. Beniczák János. **Főtítkárok:** Kovács Jenő. **Títkárok:** Berger Lajos. **Főjegyző:** Pollák Gyula. **Jegyző:** Zombory István. **Pénztáros:** Dungyerszky Gedeon. **Ellenőr:** Matkovics Béla. **Háznagyok:** Birvalszi és Mamuzics. **Könyvtárnokok:** Szalay Frigyes, Kertész Ignác. **Ügyész:** Dr. Schäffer József.

Zárszámadási bizottság: Elnök: Marczekovics Imre. **Jegyző:** Malonyay Béla. **Tagjai:** Rapp Jakab és Lustig Nándor.

A fővárosi bács megyeieknek egy egyetületbe való vonása által bizonyára sokaknak egy régi óhaja ment teljesebbé. Szükséges is, hogy egy olyan nagy és híres megyének, mint Bács megyének fiai hazánk szívében egy kapocs által összetartassanak, hogy alkalmuk legyen egymást megismerni, megszeretni, egymást esetleg segíyezni s hogy a székes fővárosba jövő bács megyeiek is egy kedves otthon leljenek. Kívánatos azonkívül az is, hogy a megalakult kör különböző vallású s nyelvű tagjai békességben, egyetértésben éljenek egymással, mint a hogy Bácsország e tekintetben a legszebb példát feltűnteti. S e cél elérésére Parcsetch egyénisége a legjobb garantiát látszik nyújtani.

Ujdonságok.

(Elveszett mellű.) Vulko Sándor városi főmérnök vasárnap délután 5 és 6 óra között 11 brilliánkőből patkó alakba szedett mellűjét a sétatéren elvesztette. A becsületes megtalálónak illő jutalom adatik.

(Érettségi vizsgálatok.) A helybeli kereskedelmi iskolában tegnap tartották meg az érettségi vizsgálatot. Egyet sem találtak — éretlennek.

(A szabadkai lopás.) Megemlítettük a napokban, hogy Geiger, gazdag magános, azt híresztelte, hogy a Wertheim-szekrényéből huszonkétezer nyolczszáz forintot lopott el „valaki.” Azt hiszik, hogy ez a híresztelés éppen nem felel meg a valóságnak. A nyolczvan esztendő Geiger ugyanis, a mióta mintegy évekkal azelőtt csakugyan eloptak tőle mintegy negyedmillió forintot, beteges képződésében mindig attól tart, hogy rablók környékeznek. Nagyon valószínű tehát az a feltevés, hogy Geiger maga dugta el a pénzt valahova, hogy hová, azt gyenge emlékezőhetségével maga sem tudja már. A lopás története már csak azért is hihetetlen, mert Geiger mindig magával hordja a Wertheim-szekrény kulcsát; azt aligha lehetett tőle elvenni.

(Schwarz Bertold és a puszkapor.) A németországiakon kívül csakis a mi magyar iskoláink olvasókönyveiben fordul elő, hogy a puszkapor feltalálója Schwarz Bertold német szerzetes volt. Más könyvek és iskolák nem tudtak erről semmit, s mióta megtudták, hogy ilyesmit hirdetnek a németek, sok élezt csináltak Schwarz Bertholdra. A tudományos világ szerint a lópor régi valami s meddő munka a feltalálóját keresni. Másrészt tudva van az is, hogy a híres Roger Baco (meghalt 1293 vagy 1294-ben) a XIII. században, oly anyagot ismertett, mely görögütüz módjára a vízben is égett, minélfogva őt is a puszkapor állítólagos feltalálói közé sorozták. Ő belőle lett a német Schwarz Barthold vagy Berthold. A középkorban nagyon szokásos volt a neveknek módosítása és a középkorban való eltorzítása. Ily módon származott például Konrádból a közkeletű Kuno, Vlászilávból László, Brunhardból Brunó, és a mi minket itt első sorban érdekel, Bartholdból Baco; és természetes, hogy e neveket írott művekben is bátran felcserélgették. Másrészt azonban az időkben, midőn az irodalmi termékek terjesztésének a pusztá másoláson és pedig rendszerint a másolatból való lemásoláson kívül más módja

nem volt, gyakran megesett, hogy az eredeti névre alig lehetett ráismerni, mit számtalan példával lehet kimutatni. Hissen már a könyvnyomatás korában élő tudósok neve is többféle alakban maradt ránk; elég, ha felhozzuk az olyan neveket, mint Kopernikus és Kepler! Könnyen megeshetett tehát, hogy másolás közben a Roger név Niger-re torzult, melyet a genti krónika nyomán németre, Schwarz-ra fordítottak. Ha ehhez hozzávesszük, hogy Schwarz Berthold személyiségéről egyebet nem tudunk, mint hogy szerzetes volt, valóban alapos a kételkedés, vajon ilyen nevű egyén igazán élt-e; végre ha figyelembe vesszük, hogy a nemzeti hűség már a régi időkben is azon volt, hogy a nagy dolgok első létesítőit a maga számára foglalja le: nagyon is valószínűnek látszik, hogy a német szerzetes azonos az angollal, s hogy ennélfogva az az állítás hogy nem Schwarz Berthold találta fel a puszkaport, egyértelmű a bizonyára szintén igaz állítással, hogy nem is Roger Baco a feltaláló.

(Artézi kut a réten.) A petrovszellői rétből bőséges érre találtak, nagy meglepetésére azoknak, akik gúnyolva, kicsinyelve beszéltek az egyszerű vállalkozókon. Ugyanis Petrovszellőn nem mérnök, nem gépész, hanem csak Ürményi Ferencz ottani kovács vezette a fúrást. A községben kezdett kúttal, melyet szintén egy kovács fűrt, csütörtököt vallottak. Akkor mindenki elvesztette reményét a fúrás iránt és csak nevetve adták oda a fúró eszközöket négy egyszerű embernek, a kik vállalkoztak a fúrásra, sőt még csupa élezből 200 frt többletet ígértek nekik, ha lesz víz, de ellenében 3 ezer forintos jótállást kaptak az eszközökért egy földmivelő gazdától. Tehát egy kovács, egy köteles és 2 földmivelő ember fogott hozzá a munkához lenn a rétből. Zavartalanul fűrtak ott fatorony és gépészlakás nélkül csak rövidke hat és fél napig a mikor is hat-hét méter mélységben hatalmas vízre akadtak, mely kar vastagságban adja a vizet, másodpercenként 25 litert. És így a petrovszellőiaknak néhány száz frt díjért van a rétből bővizű kútjuk, úgy hogy most már azon kell gondolkodniok, hogy hogyan vezessék el, mert a környéket elöntéssel fenyegeti. Ime egyszerű emberek, de jó akarattal, kitartással vizet nyertek, mert nem kellett félniök attól, hogy hamar elkészülvén, elesnek a busás napidijaktól.

(Huszonnégy év óta zarándokló házaspár.) A vallási ájtatosságnak igazi mintaképe Charles Pibaleau és neje Louise Meynard, ez az öreg házaspár, ki már huszonnégy év óta járja a keresztények zarándokló helyeit. Lourdestől kezdve Jeruzsálemig, Mária-Pócsból Dániáig. A férj 80 éves, a felesége 71 éves. Huszonnégy év előtt pénzzé tették kis vagyonukat s azóta gyalog boljongnak zarándokbottal és olvasóval kezükben, olykor zárdákban vonva magokat, hogy pihenjenek. Jeruzsálemből ismét megérkeztek szerencsésen Rómába s boldogok voltak, hogy immár huszonnegyedikszor járulhattak a pápa színe elé. Onnan mennek tovább Németországba, aztán Bretagneba s nagyon tudakozódnak oly bucsujáró és hegy-helyek után, a hol még nem voltak, mert már az élet zarándokútjának is nagyon végére jutott a kegyes házaspár.

(Sör tolvaj.) Ó-Becséről írják: Kurkes Szávó rovott előéletű ember csütörtökön este 8 óra táján lement sétálni a Tisza partra. A hajó állomáshoz érve nagy unalmában arra a gondolatra ébred a töméntelen hordósör láttára, hogy miért ne csinálhatna magának egy jó estét. Lement a hajóra és ott beütve egy hordó dugóját, nagy fazékba kezdte ergetni és ivogatott. Azonban „szórakozása” nem volt zavartalan, mert az arra sétáló két iparos rajta csípte, elvette tőle a sört és a rendőrségre vitte. A történetkében különben a legfüresőbb az, hogy hogyan maradhat a hajó állomáson a szállítandó tárgy őrizetlenül?

(A napraforgó Oroszországban.) A napraforgó virágot (Helianthus annuus) Oroszországban 'legelőször' 1862-ben Voronesben kezdték termelni. S ma már több mint 282.000 hektárnyi területen termelik. A nagyobb magvakat megesszik az oroszok, a kisebbekből pedig zamatos olajat préselnek. Sok szegény ember él meg ezen virágnak a termeléséből, a melynek minden részét fel udtják jövedelmező módon használni. Tüzelesre is nagyon alkalmas.

Szerda, junius 14-én.

(Lótenyésztési jutalomdíj-osztást) rendez a megyei „Gazdasági Egyesület“ junius hó 25-én, Ó-Szivacson, melyben minden megyei tenyésztő részt vehet. Az első díj 100 korona.

(Kisajátítási jog engedélyezése.) A földmivelésügyi miniszter a csikér vizének a bács-tiszai ármentesítési társulat által létesített magasparti levezetése czéljaira Petrovosszellő község határában elfoglalandó területekre vonatkozólag a kisajátítási jogot engedélyezte.

Irodalom.

Egyházi írók osarnoka, írta Zelliger Alajos esztergom-főegyházmezei pap, ki életrajzi és irodalmi adatokkal az esztergomi egyházmegye papságának literaturiai működését tünteti fel, s kitől „Az esztergommegyei írók koszorúja“ öt év előtt jelent meg, most pedig a vármegye határain túl terjesztette ki kutatásait. A könyv hatszáz lapon 732 egyházi író életrajzát és czim szerint felsorolt teljes irodalmi munkásságát állítja egybe. Az általánosan ismert írókról is tud több adatot mondani. Ez irányban különösen a legrégebbi írókat illetőleg tesz majd e segédkönyv szolgálatot, mert adatai visszamennek egészen a XI. század legelejéig.

Beniczkyné válogatott regényelből a Singer és Wolfner cég a 16-ik füzetet küldte szét. Egy szegény leány története című regény folytatása van benne. (Ára 25 kr.)

Magyar dekameron, száz külföldi író száz elbeszélése, összeállította Hevesi József, Singer és Wolfner kiadása. Tizedik füzet. Tartalma: Luis Orrego Lugotól Mintafeleség; Vrhiczktyól Szines cserépdarabok; Gugh Conwaytól Porcellán; Ludovic Halévytól Noiraud. (Ára 25 kr.)

Idyll, vigjáték három felvonásban, írta Molnár Gyula. Verseken irt vigjáték. Singer és Wolfner kiadása.

Magyar szépirodalmi művek németül. Magyar regények, elbeszélések és magyar irodalomra vonatkozó tájékoztató ismertetéseknél gyakran találkozunk az Oskar von Krücken névvel. Egyik hazánkfia, Jasznygy Sándor tolmácsolja e név alatt irodalmunk termékeit. Legújabbán két munkát fordított le: „Die Erste und die Zweite“ czimen Csiky egyik regényét; továbbá Liebe Lust und Leid czimen Beniczky-kné-Bajza Lenke elbeszéléseiből tizenegyet. Ez utóbbi két kötetre terjed. A fordító tájékoztató előszóval is ellátta mind a két könyvet.

Közgazdaság.

A zónadijszabás eredményel az 1892. évben. Az 1892. év a személyforgalom alakulataira általában nem volt kedvező, mert az év második felében, a nagy személyforgalom idejében, augusztus végén, szeptember elején fellépett kolera-járvány megbénította az egész üzleti életet és első sorban a vasutak személyszállítását. A magyar államvasutakon e kedvezőtlen viszonyok ellenére is elég kielégítően fejlődött a személyszállítás, mert ha annak bevétele az előző éveihez képest 5.87% emelkedést mutat, a hálózat csak jelentéktelenül növekedett, — akkor ezt a figyelembe veendő kedvezőtlen befolyások mellett, eléggé kielégítőnek mondhatni, mindenesetre sokkal kielégítőbbnek mint azon külföldi vasutakét, melyeknek forgalmára hasonló kedvezőtlen körülmények gyakoroltak befolyást. A magyar államvasutak egész saját hálózatban (az önköltségek megtérítése nélkül kezelt helyi érdekű vasutakat ide nem értve) a polgári utasok szállításából eredő bevétel, szállítási adó és bélyeg nélkül az 1892. évben 16.326.449 frt bevételt eredményezett, a mi ugyanazon hálózaton 1891-ben elért 15,410.739 frttal szemben 906.710 frt bevételi többletet képez, a mi mellett még a szállítási adó és bélyegbevétel is

emelkedett 221.191 frttal. Az 1892. év egyes hónapjainak bevételét feltüntető kimutatások szerint 1892. augusztus végéig 1.107.865 frt volt az előző évhez képest a bevételi többlet, de szeptember és októberben a kolera következtében visszaesés állott be és ha ez novemberben meg is szűnt, decemberben a hófúvások, melyek következtében a forgalom a hálózat jelentékeny részén napokon át szünetelt, ismét nagy csökkentést idéztek elő. A magyar államvasutak hálózatán a polgári utasok szállításából eredő bevétel, személyszállítási adóval és bélyegilletékekkel együtt, a személydíj-szabás életbeléptét megelőző évben, 1888-ban volt 14,112.210 forint, a zónadijszabás életbeléptét követő harmadik évben 19,684.850 forint. Együttal megjegyzendő, hogy az 1892. év volt egyúttal az első év, melyben a díjszabás az egész évben az egész hálózaton érvényesült. Az így bemutatott bevételi többlet 5,572.640 forint, a mi a 39 százalék bevételi szaporulat egy része a hálózat növekedésére vezethető vissza és bizonyára része van abban a természetes szaporulatnak is, amiből ezt, a forgalom előbbi stagnálását ismerve, valami jelentékenynek nem állíthatni; kétségtelen azonban, írja a Vasuti és közlekedési közlöny, hogy a szaporulat túlnyomó nagy része egyenesen a díjszabás következménye, e minek hatása még folyton érvényesül. Az 1892. év eredményei újból igazolják, hogy a zónadijszabás, akármennyi kifogás érheti is annak egyes részleteit, fényesen bevált és megfelelt nagy alkotója várakozásainak.

Kiadó laptulajdonos:

dr. Nemes Sándor.

Idegenek névjegyzéke.

Grand Hôtel Mayer.

- Crompton János kereskedő Manchester.
- Grinrud Fülöp kereskedő Szeged.
- Wiltner Vilmos kereskedő Bécs.
- Wisziy Károly ügyvéd Ó-Becse.
- Bogaszólvics Plema kereskedő Gradiska.
- Fligauf Károly építő Budapest.
- Weisz Gyula kereskedő Bécs.
- Feninger Gyula kereskedő Budapest.
- Grosz Károly kereskedő Budapest.
- Höringer Antal hivatalnok Novosszellő.
- Rozenzweig Sándor kereskedő Bécs.
- Haj Nándor kereskedő Bécs.
- Kohn József kereskedő Budapest.
- Rozenheil Alfréd kereskedő Bécs.
- Grückner Mór kereskedő Budapest.

Központi szálloda:

- Rozonics Milan magánzó Belgrád.
- Föderl Antal kereskedő Bécs.
- Krománovics R. L. magánzó Belgrád.
- Kovács Sándor utazó Budapest.
- Hirshoff Róbert kereskedő Bécs.
- Pekues Emil magánzó Kreva.
- Hond Son.ro gyógyszerész Ruma.
- Rodanetzki Agoston utazó Bécs.
- Friedl József pénzügyi fogalmazó Zombor.
- Biringer Károly mérnök Budapest.
- Dr. Rósel Róbert orvos Temerin.
- Dr. Grosz Mór orvos Piume.
- Kulinyi Zsigmond kereskedő Szeged.

Fábry szálloda:

- Vidale Jaromir hadnagy Zágráb.
- Funk Vlada kereskedő Illok.

Fehér hajó szálloda:

- Schwarz Mór földműves Zsablya.
- Kapil Erzsébet magánzó Ruma.
- Riekel Erzsébet magánzó Ruma.
- Tomics Lázár lakatos Sabacz.

A kis lutri huzásai.

	Junius 10.				
Budapest	28	8	48	15	90
Lincz	57	28	2	71	90
Tricszt	38	32	26	52	27

Nyomatott Hirschenhauser Benő könyvnyomdájában Ujvidéken.

Vizállás.

	jun. 9.	jun. 10.		jun. 9.	jun. 10.
	m é t e r			m é t e r	
Duna: Pozsony	2.98	2.82	Tisza: M.-Sziget	1.06	0.95
Komárom	3.39	3.56	Tekeháza	0.90	0.00
Budapest	3.05	3.24	V.-Namény	0.00	0.00
Mohács	4.10	4.02	Tokaj	5.76	5.82
Ujvidék	3.82	3.84	Szolnok	5.42	5.41
Pancsova	3.74	3.93	Csongrád	5.31	5.50
Orsova	3.89	4.08	Szeged	5.95	6.08
			T.-Becse	4.20	4.32
			Titel	4.24	4.32

Első cs. és kir. szab. Duna-Gözhajózási Társaság.

MENETREND.

Érvényes 1893. május hó 1-től.

POSTAHAJÓ-JÁRATOK.

Ujvidékről, Zalankemény, Titelre:

Naponta 6 óra 20 perczkor este (első menet május 1-én.)

Ujvidékről, Zimony, Belgrád, Orsovára:

Naponta 6 óra 20 perczkor este (első menet május 1-én.)

Ujvidékről Budapestre:

Naponta 5 órakor reggel (első menet május 1-én.)

Ujvidék, 1893. május hóban.

Az ügynökség.

Piaczi ártáblázat

1893-dik évi junius hó 9—14-ig.

Mérték vagy súly	Az áruk neve	Súly hektoliterként	Ára osztr. értékben		
			frt.	kr.	
100 kilogramm	Buza	legjobb	78	8	—
		középszerű	76	7	80
	Kétszeres	legjobb	—	—	—
		középszerű	—	—	—
	Rozs	legjobb	—	—	—
		középszerű	—	—	—
	Arpa	legjobb	68	5	50
		középszerű	—	—	—
	Zab	legjobb	48	7	50
		középszerű	44	6	50

Kukoricza: 100 kilogr. . . . 68 frt 5.—

!! Legfrissebb töltésű !!

giesshübli, mohai, billini, rohitsi, luhi erzsébet-féle, luhi margit-féle, preblani, salvator, selters, marienbadi, karlsbadi, roncegnoi, guber, gleichenbergi stb. stb. egyéb mindenféle ásványos és savanyúvíz a legolcsóbb áron s legjobb kiszolgálás mellett kapható

WAGNER TESTVÉREK

festék-, anyótszer-, ag- és csemegetzletében UJVIDÉKEN.